

ETGAR KERET

**MATERIJA
OD KOJE SE
PRAVE SNOVI**

Prevela i priredila
Mila Gavrilović

■ Laguna ■

Naslov originala

Etgar Keret

MISSING KISSINGER & SELECTED STORIES

Copyright © 1994, Etgar Keret

All rights reserved.

Translation copyright © 2023 za srpsko izdanje, LAGUNA

Uziju i mom bratu

SADRŽAJ

Sadržaj	7
Razbij prasicu	11
Tako dobro	15
Čežnja za Kisindžerom	19
Šuplji ljudi	22
Rodendan bez mađioničara	24
Trik sa šeširom	28
Rupa u zidu	31
Trotoari	34
Svetski prvak	38
Slika	41
Moj brat je u depresiji	45
Tužna priča porodice Mravo	47
Majmunski čiča	55
Otkočen i zakočen	57

Korbijeva devojka	61
Dobre namere	67
Glatko obrijan	74
Mehurići	77
Jaja dinosaurusa	79
Crkli dabogda	84
Podigni letvicu	87
Pravi pobednik kvalifikacija.	89
Strani jezik	94
Kapi	97
Patike	99
Moj najbolji drug.	103
Materija od koje se prave snovi.	106
Grčevi	109
Kralj berbera	111
Abram Kadabram	115
Venera lajt	119
Kroz zidove	122
Leteći Santini	125
Sto posto	128
Devojka na frižideru.	131
Pokajanje	134
Gaza bluz	136
Ozbiljna veza	140
Škola za čarobnjake	148
Mravi	152

Stoj!	154
Još jedna mogućnost.	158
Bez nje.	160
Bizon	163
Strpljenje	165
Leto sedamdeset šeste	167
Cevi	170
Napad astme	174
Flaša	175
Superlepak	178
Debeli	181
Lep par	185
Prljavština.	189
<i>O autoru.</i>	191

RAZBIJ PRASICU

Tata nije hteo da mi kupi lutkicu Barta Simpsona. Mama je odmah htela da mi je kupi, ali tata nije, rekao je da sam razmažen.

„A zašto bismo mu kupili?“, upitao je mamu. „Zašto? Njemu samo nešto dune, a ti mu brže bolje udovoljiš.“

Tata je rekao da nemam nimalo poštovanja prema novcu i da se pita kad ću ga steći ako ne sad dok sam mali. Klinci kojima se na keca kupuju figurice Barta Simpsona izrastu u probisvete što krađu po prodavnicama, jer su navikli da bez pô muke dobiju sve što požele. Zato mi je umesto Barta kupio ružnu porcelansku prasicu s prorezom na leđima, pa ću sada izrasti u pristojnu osobu, neću postati probisvet.

Otada sam svakog jutra morao da pijem kakao, iako ga ne podnosim. Sa kajmakom – jedan šekel, bez kajmaka – pola šekela, a ako se ispo vraćam odmah nakon što ga popijem, ne dobijem ni cvonjka. Kovanice ubacujem u prorez na prasičinim leđima, i kad je protreseš, čuješ

kako zveckaju. Kad u prasici bude toliko kovanica da neće ispuštati nikakav zvuk dok je treseš, tada ću dobiti Barta Simpsona na skejtu. Tako je rekao tata, to je pedagoški.

Prasica je zapravo simpatična, nos joj je hladan na dodir i osmehuje se kad joj u leđa ubaciš šekel, pa čak i kad joj ubaciš samo pola šekela. A najbolje od svega je to što se osmehuje i kad joj ne ubaciš ništa. Smislio sam joj i ime. Zovem je Pesahson, po jednom čoveku koji je bio zalepljen na naše poštansko sanduče i tata nikako nije uspeo da zguli tu nalepnicu. Pesahson nije kao druge moje igračke. Mnogo je smireniji, ne svetli, nema opruge ni baterije koje mogu da isure. Jedino treba paziti da ne skoči sa stola.

„Pazi, Pesahsone! Ti si od porcelana“, opominjem ga kad ga uhvatim kako se lagano naginje i gleda u pod, a on mi se smeška i strpljivo čeka da ga skinem sa stola. Obožavam kad se smeška, samo zbog njega svakog jutra ispijam kakao sa kajmakom, kako bih mu ubacio šekel u leđa i gledao taj osmeh koji mu ne silazi s lica.

„Volim te, Pesahsone!“, kažem mu tada. „Iskren da budem, volim te više od mame i tate. Uvek ću te voleti, bez obzira na sve, čak i ako izrasteš u probisveta. Ali ni slučajno nemoj da skačeš sa stola!“

Juče je ušao tata, dohvatio Pesahsona, okrenuo ga naglavačke i počeo da ga trese prilično jako.

„Polako, tata“, rekao sam. „Pesahsona boli stomak kad to radiš.“

Ali tata nije prestao.

„Ne zveckaj više. Znaš li šta to znači, Joavko? Da ćeš sutra dobiti Barta Simpsona na skejtu.“

„Super, tata“, rekao sam. „Bart Simpson na skejtu, vau. Ali molim te prestani da tresesh Pesahsona pre nego što mu pozli.“

Tata je vratio Pesahsona na mesto i otišao da pozove mamu. Ubrzo se vratio, jednom rukom je vukao mamu za sobom, a u drugoj je držao čekić.

„Vidiš da sam bio u pravu“, rekao je mami. „Sada će umeti da ceni stvari, jelda, Joavko?“

„Naravno da hoću, ali šta će ti taj čekić?“

„To je za tebe“, reče tata i tutnu mi čekić u ruku. „Samo pazi.“

„Naravno da ću paziti“, rekao sam i zaista sam pazio, ali tata je izgubio strpljenje i rekao:

„Ajde više. Razbij tu prasicu.“

„Šta?!“, upitao sam. „Pesahsona?“

„Pesahsona, dabome“, reče tata. „Ajde, razbij ga. Zasluzio si Barta Simpsona, stvarno si se svojski potrudio da ga zaslužiš.“

Pesahson mi je uputio tužan osmeh porcelanske prasice koja shvata da joj se bliži kraj. Ma zaboje me za Barta Simpsona! Zar ja da mlatnem svog prijatelja čekićem u glavu?

„Ne razumeš“, reče tata. „To je potpuno ispravno, pedagoški. Daj meni, ja ću ti je razbiti.“

„Ne želim Barta“, rekao sam i vratio tati čekić. „Radije ću zadržati Pesahsona.“

Tata je već podigao čekić, a ja sam uhvatio mamin skrhani pogled i obešeni Pesahsonov osmeh i znao sam da je sve u mojim rukama. Ako ništa ne učinim – mrtav je.

„Tata“, zgrabio sam ga za nogu.

„Šta je bilo, Joavko?“, upitao je tata dok je u ruci držao visoko podignut čekić.

„Mogu li da dobijem još jedan šekel, molim te“, preklinjao sam. „Pusti me samo da mu ubacim još jedan šekel, sutra, kad popijem kakao. I onda ću ga razbiti, sutra, obećavam.“

„Još jedan šekel?“ Tata se osmehnuo i spustio čekić na sto. „Je l' vidiš? Dete je razvilo svest.“

„Da, da, svest“, rekao sam. „Sutra.“

Već mi je stajala knedla u grlu. Čim su izašli iz sobe zagrlio sam Pesahsona najjače što sam mogao i pustio suze da poteku. Pesahson nije ništa rekao, samo je podrhtavao u mojim rukama.

„Ne brini“, šaputao sam mu na uho. „Ja ću te spasti.“

Uveče sam sačekao da tata odgleda emisiju na televiziji i ode na spavanje. Onda sam tiho ustao i iskrao se s Pesahsonom preko terase. Dugo smo hodali po mraku, sve dok nismo stigli do strništa.

„Prasići obožavaju polja“, rekao sam Pesahsonu kada sam ga spustio na zemlju. „A naročito strnjike. Biće ti lepo tu.“

Čekao sam da mi nešto odgovori, ali Pesahson nije rekao ni reč, a kad sam mu dodirnuo nos na rastanku, samo me je tužno pogledao. Znao je da me više nikada neće videti.

TAKO DOBRO

I cik je sedeo na ivici kreveta, u donjem delu pižame i kaubojskim čizmama, i zurio kroz prozor. Napolju je sijalo sunce. Osećao se kao kreten. Trebalo je da danas dođe Sreća. Nema ni pet minuta kako je dobio dojavu, a on sedi na krevetu kao poslednja budala i ništa ne preduzima. Prisetio se prethodnog puta kad je došla Sreća, kako joj je otac nepromišljeno otvorio vrata, a on, mali bledunjavi dečak, sedeo je za stolom i lepio kolaž-papir, bez trunke straha.

Uzdrhtao je. *Ne smem da je pustim unutra*, šaputao je. *Nipošto*. Ako uspem da je sprečim da uđe, sve će biti u redu. Skočio je s kreveta, otrčao do komode i počeo da je gura ka vratima. Kad ih je potpuno zagradio, izvadio je lovačku pušku i stao da je puni municijom. Ovaj put će biti spreman. A ne kao onda, u roditeljskoj kući. Neće dozvoliti da ga pretvore u nasmejanog zombija koji voli sapunice i Markesa i svaki čas cmače mamu! *Gde mi je jakna*, viknuo je, *gde mi je jakna? U pičku lepu materinu!*

Frenetično je preturao po ormariću ispod sudopere dok je nije našao; obukao je prvo majicu, pa jaknu. Zatim je pozabijao šila za led i noževe u ložište kamina, oštricama naviše. Neka uđu kroz dimnjak kad su tako pametni. Pokazaće im on šta je Sreća. Pet godina u Klubu *Mediterranée*. Pet godina, jebô im pas mater. Voljena devojka, oralno/analni seks, para kô pleve. Jedva je podneo. Zna šta je to. Da mu baba nije umrla, i dalje bi tamo skapavao.

Prvo se pojavila Prilika. Uvek prvo nju pošalju, kao nekog tupavog beduinskog izvidnika. Moram je se otarasiti. Pokucala je na vrata. Zatim je pritisnula kvaku, kroz koju je bila sprovedena struja. Elektrošok ju je oborio na zemlju. Tada je Icik razbio prozor i provukao puščanu cev kroz rupu u staklu. *Misli na nešto lepo*, procedio je i pritisnuo obarač. *Misli na nešto lepo na putu do Raja, kučko. Neću se predati bez borbe. Ja nisam kao moj otac. Mene ne možete namamiti napolje u tom vašem kombiju oslikanom Simpsonovima, sa idiotskim osmehom razvučenim preko lica*. Ispalio je još jedan metak u bezličnu Priliku, za svaki slučaj.

Odjednom se setio šta mu je Grinberg rekao za tu njihovu foru s kablovskom. Jebô mu pas mater. Sedi tu kô neki glupi gušter, leđima okrenut Porodičnom kanalu, kao da nije čuo šta je HBO uradio Podzemlju depresivaca u Sijetlu '87. Da li je moguće da je toliko glup?! Okrenuo se i ispalio još jedan metak u televizor samo delić sekunde pre nego što je Kozbi poljubio Lizu. *Moraš ostati priseban*, promrmljao je sebi u bradu. *Šta god da se desi, moraš ostati priseban*.

Baš je razmišljao o Somaliji kad začu neko šuštanje u žbunju. Bila je to Čista Radost koja se vrmala uz samu

živicu s picom u kutiji i porno-časopisima. Nije stigao da je nanišani. Doduše, nije ni pokušala da se približi.

Alo, lutko, ne volim hladnu picu!, dreknuo je. Nije mu čak ni odgovorila. Kuću su sada nadletali helikopteri sa ogromnim zvučnicima iz kojih su brujali tehno hitovi i pop ljigavštine odvrnuti do daske. Zapušio je uši i prisetio se Dana sećanja na žrtve Holokausta, žena sa amputiranim dojčkama, beskućnika koji se tresu na njujorškom mrazu. To ga je donekle razgalilo, ali muzika je i dalje grurala. Bilo je ipak nečeg sumnjivog u svemu tome. De-ovalo je suviše lako. Helikopteri. Čista Radost koja se maltene ne pomera. Mora da je u pitanju taktika. *Krov, jebote*, opsova. *Sigurno je krov*. Ispalio je naslepo nekoliko metaka u šindru. Nešto pade iz dimnjaka pravo na oštrice. Bila je to Dobit! U ruci je držala štos loto listića s dobitnim kombinacijama. Icik ju je polio benzinom i bacio svoj zipo u kamin. Telo se odmah zapalilo. Zajedno sa dobitnim tiketima. Plamen ih je zahvatio mnogo pre nego što su uspeli da se razlete po kući. Soba se ispuni dimom pomešanim s mirisima pečenog kukuruza, starinskog sladoleda, mame koja ga ljubi pred spavanje. Benzina. Puzio je po podu pokušavajući da se domogne gas-maske. Sida, pomislio je. Ljudi u ovom trenutku zlostavljaju decu širom sveta. Deca. Slatkiši mali, voleo bih da imam decu. I ženu. Koja me voli. Mučenje u podrumima državne bezbednosti – pokušao je. Nije bilo šanse. Osmeh mu se širio i širio. Samo što ga nije celog progutao. Tri emocije koje nije uspeo da prepozna već su ga ščepale, izvukle iz jakne i pljuvačkom mu obrisale broj s ramena. Skinule majicu s natpisom *Why?* i obukle mu onu sa *Don't Worry, Be Happy*. Ne brini, biće sve u redu, bodrio je sam sebe

dok su ga izvlačile na trem. Ona će biti tamo. Čekaće te. Bićete srećni. Imaćete veliki porodični auto. Od tog iščekivanja su mu klecala kolena. Biće vam tako dobro, jebote, tako dobro.

Suze su već sasvim nestale. Drveće je bilo zeleno. Nebo vedro, plavo. Temperatura savršena, ni pretoplo ni prehladno. Kombi oslikan *Simpsonovima* i oblepljen reklamama za stambeni kredit već ga je čekao kod stepeništa.